

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Právní formy prodejen a obchodní činnosti – fyz. osoba, s.r.o. apod. – výhody a nevýhody, povinnosti

PRO-BIO Svaz ekologických zaměstnanců

TOTO VZDĚLÁVÁNÍ JE FINANCOVÁNO Z PROSTŘEDKŮ ESF PROSTŘEDNICTVÍM OPERAČNÍHO PROGRAMU LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚŠTNANOST A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY.

Srdečně Vás vítáme na dnešním semináři

TEMPO TRAINING & CONSULTING a.s. poskytuje profesionální služby v oblasti vzdělávání dospělých od roku 1996. Ze dvou školících center v Ostravě a Praze připravujeme vzdělávací akce pro klienty z celé České republiky. Naše aktivity jsou zaměřeny do oblastí osobnostního, počítačového a jazykového vzdělávání. Naše společnost je akreditována Ministerstvem vnitra ČR. V oblasti počítačových kurzů jsme akreditováni Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Jsme také testovacím střediskem ECDL.

Jedním z hlavních cílů naší společnosti je podpora osobního růstu jednotlivců i celých týmů. K naplnění těchto cílů nám také pomáhá spolupráce s dalšími organizacemi v rámci projektů Evropské unie. Tvorbou a realizací grantových projektů se zabýváme již od roku 1997. V současné době je velká část našich aktivit směřována k rozvoji lidských zdrojů prostřednictvím ESF v ČR ve spolupráci s významnými zaměstnavateli v regionech celé České republiky.

Společnost TEMPO TRAINING & CONSULTING a.s. ve spolupráci s realizačním týmem Vaší společnosti připravila tento seminář, který je navržen dle vzdělávacích potřeb účastníků cílové skupiny.

Vážíme si důvěry Vás všech.

Obsah

Pojmy 3

Fyzická osoba (FO).....	3
Právnícká osoba.....	3
Právnícká osoba v českém právu	4
Příklady právníckých osob	4
Typy právních forem podnikání.....	6
OSVČ.....	6
sdružení podnikatelů.....	6
obchodní společnost	7
Založení a vznik společnosti.....	7
Zrušení a zánik společnosti	7
Základní kapitál.....	8
družstvo.....	8
Sdružení fyzických i právníckých osob	8
nadace, neziskové organizace apod.....	9
Legislativa	10

Pojmy

Fyzická osoba (FO)

Je pojem užívaný převážně v právu, kde je třeba odlišovat osoby v běžném slova smyslu (lidi) od jiných druhů osob, které právo za samostatný subjekt uznává (právnícká osoba).

Způsobilost k právům a povinnostem (právní subjektivitu) má každý člověk od početí do smrti; v době mezi početím a narozením, kdy právo hovoří o tzv. nascituru, je však tato způsobilost podmíněna tím, že se plod narodí živý. V opačném případě nastoupí právní fikce, že fyzická osoba nikdy neexistovala (což má významný důsledek v dědickém právu, neboť mrtvě narozený plod nemůže nabývat dědictví a nestává se tedy sám zůstavitelem). Smrtí tato způsobilost zanikne a dosavadní práva a povinnosti v rámci dědictví přechází na právní nástupce. Pokud je fyzická osoba dlouhodobě nevěstná a je pravděpodobné, že již nežije, případně pokud je jisté, že nežije, ale nelze to dokázat stanoveným způsobem, může ji soud prohlásit za mrtvou.

Způsobilost k právním úkonům (svéprávnost), tedy plnou způsobilost nabývat vlastními právními úkony práv a brát na sebe povinnosti, mají ale jen zletilí, tzn. ti, kteří dovršili 18 let věku (nebo dovršili 16 let věku, ale uzavřeli s povolením soudu manželství) a kteří zároveň nebyli této způsobilosti zbaveni. Zbavit zcela nebo zčásti způsobilosti k právním úkonům může fyzickou osobu kvůli duševní poruše nebo nadměrnému požívání omamných látek pouze soud.

Nezletilí jsou schopni nabývat v zásadě všech práv a povinností. Právní úkony, které sami činí, jsou však platné jen tehdy, pokud svou povahou odpovídají jejich rozumové a volní vyspělosti. V ostatních případech, např. nákup dovolené desetiletým dítětem, musí nezletilého zastoupit jeho zákonný zástupce.

Právnícká osoba

Je právní pojem, který se vedle pojmu fyzická osoba (člověk) používá pro označení jednoho ze dvou typů právních subjektů.

Právnícká osoba je vymezena například v § 18 až 20a českého občanského zákoníku, v § 21 sq. německého občanského zákoníku (BGB) a § 26 rakouského občanského zákoníku (ABGB). Paragraf 26 ABGB ovšem definuje "morální osobu" (die moralische Person) a rozděluje na

povolené a nepovolené společnosti. Samotný termín "die juristische Persone" nebo "die rechtswissenschaftliche Persone" se nikde v ABGB vůbec nevyskytuje. Tento občanský zákoník znal pouze fyzické osoby a výdělečná sdružení (podle hl. 27). Platil až do konce r. 1950, nikdy nevyšel ve sbírce zákonů česky a jeho úřední znění je německé, otištěné v říšské sbírce zákonů (viz ustanovení uvozovacího dekretu k ABGB). S pojmem "právní osoba" se operovalo už za 1. republiky, nebyl zakotven v zákoně a chápání bylo jiné než dnes.

Právní osoba v českém právu

Právní osoba má právní subjektivitu (způsobilost mít práva a povinnosti), stejně jako způsobilost k právním úkonům, už od okamžiku svého vzniku, a to v plném rozsahu, ledaže je omezena zákonem. Za právní osobu ovšem jejím jménem jedná osoby fyzické, tzv. statutární orgány nebo pověření zaměstnanci či členové. K jejímu vzniku je obvykle potřeba písemná smlouva nebo zakladatelská listina a vzniká zásadně dnem zápisu do obchodního nebo jiného rejstříku. Při vzniku je třeba určit její název, který pak požívá zákonné ochrany, a sídlo.

Právními osobami pak konkrétně jsou:

- sdružení fyzických nebo právních osob (korporace),
- účelová sdružení majetku (nadace),
- jednotky územní samosprávy, tedy obce a kraje (veřejnoprávní korporace) a
- jiné subjekty, o kterých to stanoví zákon.

Právní osobou je i stát, pokud je účastníkem občanskoprávních vztahů. Právní osobou naopak není sdružení vzniklé na základě smlouvy o sdružení.

Příklady právních osob

- obchodní společnost
 - evropská společnost (Societas Europaea)
 - akciová společnost
 - společnost s ručením omezeným
 - veřejná obchodní společnost
 - komanditní společnost
 - státní podnik

- národní podnik
- sdružení fyzických nebo právnických osob
 - zájmové sdružení právnických osob
 - honební společenstvo
 - družstvo (bytové, stavební, výrobní...)
 - společenství vlastníků jednotek
- nestátní nezisková organizace
 - obecně prospěšná společnost
 - občanské sdružení
 - nadace a nadační fond
 - církev a náboženská společnost
 - církevní právnická osoba (např. orgán církve, řeholní řád, farnost, úcelové zařízení pro charitu)
 - svaz církví a náboženských společností
- veřejnoprávní právnické osoby
 - stát (organizační složky státu nejsou samostatnými právnickými osobami, ale mají v některých ohledech obdobné postavení jako právnické osoby)
 - kraj
 - obec
 - svazek obcí
 - příspěvková organizace
 - státní fond
- vysoká škola
- školská právnická osoba
- veřejná výzkumná instituce

Typy právních forem podnikání

Právní forma podnikání určuje typ podnikatelského subjektu, který se věnuje podnikání. Je definována v soustavě práva daného státu (ČR, SRN,...) nebo společenství (EU, USA, apod.).

V ČR jsou běžné následující právní formy podnikání:

OSVČ

Osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ) je podle zákona osoba, která dosáhla věku alespoň 15 let, ukončila povinnou školní docházku a vykonává samostatnou výdělečnou činnost nebo při ní spolupracuje.

Na rozdíl od zaměstnance v zaměstnaneckém poměru se o daňové odvody z jejího podnikání nestará zaměstnavatel, OSVČ si tyto náležitosti musí zařídit sama.

OSVČ má za určitých podmínek povinnost podávat **přiznání k dani z příjmů fyzických osob (daňové přiznání, DAP)**, kde může mít nárok na určité daňové úlevy.

sdružení podnikatelů

Sdružení podnikatelů je sdružení fyzických osob – živnostníků, kteří spolu chtějí navzájem spolupracovat, ale nechťejí zakládat společnost. Může se vytvořit pouze dočasně, kdy třeba s dalším živnostníkem chcete pracovat na společném projektu.

Výhodou je, že nemusíte vkládat žádný kapitál k založení. Nevýhodou je, že nejste právnická osoba, jako společnost, tudíž nemáte právní subjektivitu. Co to znamená? Nemůžete vystupovat pod jednotným jménem, ale pod jmény jednotlivých členů. Dále si nemůžete založit účet jako firma, musíte jej založit na jméno jednoho ze členů. Každý ručí celým svým majetkem za závazky sdružení a to ve stejné výši.

POZOR! V případě, že jeden z členů je plátcem DPH, ostatní členové se k dani musí také registrovat!

V rámci sdružení je nutné vést daňovou evidenci, či účetnictví.

K založení stačí pouze smlouva o sdružení. Ta musí být písemná a měla by obsahovat následující údaje:

- Identifikaci subjektů, kteří smlouvu uzavírají
- Název sdružení
- Účel sdružení

- Sídlo sdružení
- Doba vzniku a trvání
- Bankovní účet
- Kdo vede evidenci či účetnictví
- Atd.

obchodní společnost

Obchodní společnosti jsou právnické osoby vznikající za účelem podnikání.

Druhy obchodních společností:

Osobní

1. Komanditní společnost – k.s.
2. Veřejná obchodní společnost – v.o.s

Kapitálové

1. Společnost s ručením omezeným – s.r.o.
2. Akciová společnost – a.s.
3. Evropská společnost – ES

Založení a vznik společnosti

Založení a vznik společnosti jsou dva rozdílné pojmy. Založení znamená podepsání společenské smlouvy, příp. zakladatelské listiny, kdy společnost ještě oficiálně neexistuje a musí čekat na zápis do Obchodního rejstříku. Teprve po zápisu společnost vzniká, což znamená, že se stává právnickou osobou.

Zrušení a zánik společnosti

Zrušení společnosti může nastat dobrovolně, kdy se společníci rozhodnou o ukončení činnosti, nebo povinně, ze strany soudu.

Může se zrušit s likvidací anebo bez likvidace. S likvidací se majetek společnosti vypořádává mezi jednotlivé společníky a společnost tak přestává existovat (po výmazu z Obchodního rejstříku).

Bez likvidace společnost přechází na někoho jiného. Buď se může spojit s jinou společností (fúze) nebo se může rozdělit a dát tak vzniku nových společností anebo jmění přechází na společníka.

Zánik společnosti pak nastává po výmazu z Obchodního rejstříku.

Základní kapitál

Základní kapitál se liší u jednotlivých společností. U s.r.o. tvoří základní kapitál 200 000 Kč, u akciové společnosti 2 mil. bez veřejné nabídky akcií a 20 000 000 mil. s veřejnou nabídkou akcií. U komanditní společnosti tvoří 5 000 Kč.

družstvo

Dříve *společenstvo* je druh právníké osoby, který se příliš neliší od obchodní společnosti. Odlišnosti od obchodních společností spočívají v možnosti originálně nabývat členství beze změny zakladatelského dokumentu, rovnosti hlasů společníků při hlasování např. o změně stanov a variabilním základním kapitálu (kmenovém jmění).

V českém právním systému se jedná o společenství neuzavřeného počtu osob založené za účelem podnikání či zajišťování hospodářských, sociálních, bytových či jiných potřeb svých členů. To mimo jiné znamená, že družstvo nemůže být založeno za charitativními účely ve prospěch jeho nečlenů. Obchodní firma družstva musí obsahovat označení družstvo. Družstvo musí tvořit minimálně 5 osob (pokud nejsou jeho členy dvě právníké osoby). Za porušení svých závazků odpovídá družstvo celým majetkem. Členové za závazky družstva neručí. Nejvyšší orgánem družstva je členská schůze. Statutárním orgánem družstva je představenstvo, za které navenek většinou může jednat jeho předseda nebo místopředseda. Vznik a zánik družstva je totožný se zápisem do resp. výmazem z obchodního rejstříku.

Sdružení fyzických i právníkých osob

Ručící členskými podíly a vystupující převážně jako právníká osoba, vedeno je předsednictvem, nejvyšším orgánem je členská schůze. (Evropská družstevní společnost na úrovni EU)

nadace, neziskové organizace apod.

Zvláštní typy podnikatelských subjektů, zpravidla definované zvláštními zákony, často plní sociální a humanitární funkce.

Definice právnických osob a jejich vztahů jsou uvedeny zejména v občanském zákoníku, obchodním zákoníku a dalších předpisech. Ne všechny právnické osoby musí být podnikatelským subjektem, ale mohou být například akcionáři, členy družstev atp.

Legislativa

- Zákon č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání,
- Zákon č. 513/1991 Sb. obchodní zákoník,
- Zákon č. 40/1964 Sb. občanský zákoník,
- Zákon č. 262/2006 Sb. zákoník práce,
- Zákon č. 133/1985 Sb. o požární ochraně,
- Zákon č. 634/1992 Sb. o ochraně spotřebitele,
- Zákon č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních,
- Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů,
- Zákon č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty,
- Zákon č. 589/1992 Sb. o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,
- Zákon č. 592/1992 Sb. o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění,
- Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví,
- Zákon č. 182/2006 Sb. insolvenční zákon,
- Zákon č. 143/2001 Sb. o ochraně hospodářské soutěže,
- Zákon č. 18/2004 Sb. o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech a změně některých dalších zákonů,
- Zákon č. 183/2006 Sb. stavební zákon,

A. Poznámky

